Európsky parlament
2019-2024

Výbor pre rybárstvo

2023/2049(INI)

27.6.2023

NÁVRH SPRÁVY

o vykonávaní nariadenia o spoločnej organizácii trhov (SOT) v oblasti rybolovu a akvakultúry – Nariadenie (EÚ) č. 1379/2013
(2023/2049(INI))

Výbor pre rybárstvo

Spravodajkyňa: Izaskun Bilbao Barandica

OBSAH

strana

DÔVODOVÁ SPRÁVA – SÚHRN SKUTOČNOSTÍ A ZISTENÍ 3

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU 5

DÔVODOVÁ SPRÁVA – SÚHRN SKUTOČNOSTÍ A ZISTENÍ

Podľa článku 48 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 1379/2013 z 11. decembra 2013 o spoločnej organizácii trhov s produktmi rybolovu a akvakultúry sa uvádza, že Komisia podá Európskemu parlamentu a Rade správu o výsledkoch uplatňovania tohto nariadenia do 31. decembra 2022.

Komisia prijala túto správu 21. februára 2023 a Výbor pre rybárstvo sa rozhodol vypracovať správu o vykonávaní uvedeného nariadenia.

Súčasné nariadenie o spoločnej organizácii trhov bolo prijaté v rámci toho istého balíka revízie nariadenia o SRP v roku 2013. Revízia v roku 2013 priniesla niekoľko zásadných zmien vo fungovaní spoločnej organizácie trhu s produktmi rybolovu a akvakultúry. Revíziou sa posilnila najmä úloha organizácie výrobcov pri riadení trhu, pričom sa zrušili viaceré intervenčné opatrenia na trhu, ako napríklad opatrenia na trvalé stiahnutie produktov rybolovu z ľudskej spotreby alebo ich zničenie. Organizácie výrobcov zohrávajú dôležitú úlohu aj vo vzťahu k pravidlám hospodárskej súťaže, pretože len organizácie výrobcov uznané podľa nariadenia o spoločnej organizácii trhov sa môžu odchýliť od pravidiel hospodárskej súťaže, ako aj získať prístup k osobitným fondom EÚ určeným na ich činnosti v oblasti riadenia trhu.

Nariadenie o spoločnej organizácii trhov je neoddeliteľnou a dôležitou súčasťou siete pravidiel, ktoré tvoria pravidlá spoločnej rybárskej politiky, a to najmä s cieľom zabezpečiť dobre riadený a fungujúci trh s produktmi rybolovu a akvakultúry. Významne prispieva k zabezpečeniu konkurencieschopnosti, stability trhu, transparentnosti a zabezpečeniu rozmanitých dodávok potravín z vodných živočíchov spotrebiteľom.

Stanovisko spravodajkyne

Spravodajkyňa víta pokrok dosiahnutý pri vykonávaní pravidiel spoločnej organizácie trhov, ale domnieva sa, že je potrebné vyvinúť väčšie úsilie na zabezpečenie informovanosti spotrebiteľov, zlepšenie označovania, transparentnosti trhu a zvýšenie vysledovateľnosti produktov rybolovu a akvakultúry.

Spravodajkyňa zaznamenala niekoľko správ, v ktorých sa uvádza, ako aj v správe Komisie o vykonávaní pravidiel spoločnej organizácie trhov, že uplatňovanie pravidiel nie je harmonizované. Spravodajkyňa sa preto domnieva, že Komisia a členské štáty musia vynaložiť väčšie úsilie na lepšie a harmonizovanejšie vykonávanie nariadenia o spoločnej organizácii trhov. Harmonizovanejšie vykonávanie je dôležité na zabezpečenie dôvery spotrebiteľov v potravinové produkty z vodných živočíchov uvádzané na jednotný trh a na zabezpečenie rovnakých podmienok pre rybárov a akvakultúrnych chovateľov v EÚ.

Spravodajkyňa víta zámer predložiť návrh rámcového právneho predpisu o udržateľných potravinových systémoch s cieľom poskytnúť spotrebiteľom viac transparentnosti a informácií. Takýto rámcový právny predpis musí zabezpečiť, aby nevytváral ďalšiu administratívnu záťaž a bol v súlade s podmienkou udržateľnosti, ktorá je stanovená v iných právnych predpisoch EÚ.

Spravodajkyňa víta výsledok rokovaní o revízii nariadenia o kontrole rybolovu, najmä pravidlá zamerané na posilnenie ustanovení o vysledovateľnosti všetkých produktov rybolovu

a akvakultúry. Bude to dôležitá súčasť zabezpečenia informácií o vysledovateľnosti pre európskych spotrebiteľov, v tejto súvislosti je potrebné, aby Komisia navrhla ďalšie opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa tieto informácie dostali ku konečnému spotrebiteľovi jednoduchým a prístupným spôsobom.

EUMOFA je Európske stredisko pre monitorovanie trhu s produktmi rybolovu a akvakultúry a je to nástroj na získavanie informácií o trhu v sektore rybolovu a akvakultúry v Európskej únii, ktorý vyvinula Európska komisia. Jeho cieľom je zvýšiť transparentnosť a efektívnosť trhu, analyzovať dynamiku trhov EÚ a podporovať obchodné rozhodnutia a tvorbu politík. Stredisko EUMOFA umožňuje priame monitorovanie objemov, hodnoty a cien produktov rybolovu a akvakultúry od prvého predaja až po maloobchod, vrátane dovozu a vývozu. Údaje sa zbierajú z krajín EÚ, Islandu, Nórska, Spojeného kráľovstva a inštitúcií EÚ a aktualizujú sa každý deň.

Spravodajkyňa sa domnieva, že tento nástroj by mali členské štáty ďalej využívať s cieľom ďalej zlepšovať údaje zozbierané v rámci tohto nástroja, pretože tento nástroj by sa mohol ďalej využívať na analýzu trhu a najmä v prípade drastických zmien, ako napríklad počas krízy COVID-19, s cieľom aktivovať krízové nástroje a možnosti na stabilizáciu trhu.

EÚ zaujala rozhodný postoj voči nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému rybolovu a na dosiahnutie ďalšieho pokroku v tejto oblasti sú potrebné ďalšie opatrenia. V rámci boja proti nezákonnému, neohlásenému a neregulovanému rybolovu má veľký význam zlepšenie vysledovateľnosti a transparentnosti v dodávateľskom reťazci v sektore potravín z vodných živočíchov.

Organizácie výrobcov majú v súčasnom nariadení o spoločnej organizácii trhov silnejšiu úlohu, a preto je dôležité, aby boli uznané organizácie, ktoré už v členských štátoch existujú a ktoré plnia úlohy podobné úlohám organizácií výrobcov. Pravidlá spoločnej organizácie trhov majú uľahčiť riadenie trhu najmä pre rybárov a akvakultúrnych chovateľov, a nie vynucovať štrukturálne zmeny organizácií, ktoré ich zastupujú, a dodávateľského reťazca len preto, aby sa prispôsobili vymedzeniu spoločnému pre EÚ.

Spravodajkyňa sa preto domnieva, že Komisia by mala vypočuť viaceré výzvy Európskeho parlamentu, že kritériá na uznanie organizácie výrobcov sa musia upraviť tak, aby lepšie vyhovovali všetkým rôznym organizáciám v členských štátoch, ktoré vo veľkej miere plnia úlohy spadajúce pod ciele organizácie výrobcov. Príkladom takejto organizácie, ktorá by mala byť uznaná, sú cofradías a prud'homies de pêche.

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o vykonávaní nariadenia o spoločnej organizácii trhov (SOT) v oblasti rybolovu a akvakultúry – Nariadenie (EÚ) č. 1379/2013
(2023/2049(INI))

Európsky parlament,

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1379/2013 z 11. decembra 2013 o spoločnej organizácii trhov s produktmi rybolovu a akvakultúry, ktorým sa menia nariadenia Rady (ES) č. 1184/2006 a (ES) č. 1224/2009 a zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 104/2000[1] (nariadenie o spoločnej organizácii trhov), a na jeho vykonávanie,

– so zreteľom na správu Komisie Európskemu parlamentu a Rade z 21. februára 2023 s názvom Vykonávanie nariadenia (EÚ) č. 1379/2013 o spoločnej organizácii trhov s produktmi rybolovu a akvakultúry (COM(2023)0101),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 20. mája 2020 s názvom Stratégia „z farmy na stôl“ v záujme spravodlivého, zdravého potravinového systému šetrného k životnému prostrediu (COM(2020)0381),

– so zreteľom na svoje uznesenie z 20. októbra 2021 o stratégii „z farmy na stôl“ v záujme spravodlivého, zdravého potravinového systému šetrného k životnému prostrediu[2],

– so zreteľom na výsledok rokovaní o nariadení o kontrole rybárstva,

– so zreteľom na článok 54 rokovacieho poriadku, ako aj na článok 1 ods. 1 písm. e) rozhodnutia Konferencie predsedov z 12. decembra 2002 o postupe schvaľovania vypracovania iniciatívnych správ a na prílohu 3 k tomuto rozhodnutiu,

– so zreteľom na správu Výboru pre rybárstvo (A9-0000/2022),

A. keďže vo svojom uznesení o stratégii „z farmy na stôl“ zdôraznil, že dobré mechanizmy vysledovateľnosti, ktoré reagujú na dopyt spotrebiteľov poskytovaním informácií o tom, kde, kedy, ako a aké ryby boli ulovené alebo chované, a to aj v prípade produktov dovezených z krajín mimo EÚ, sú nevyhnutné na zaistenie bezpečnosti potravín, zaručenie transparentnosti pre spotrebiteľov, boj proti nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému rybolovu a dosiahnutie cieľov Zelenej dohody a cieľov v oblasti udržateľného rozvoja;

B. keďže predbežná dohoda medzi Európskym parlamentom a Radou o revidovanom nariadení o kontrole rybolovu obsahuje významné zlepšenia pravidiel vysledovateľnosti všetkých produktov rybolovu a akvakultúry; keďže tieto pravidlá sa budú uplatňovať počas prechodného obdobia, ktoré bude dlhšie, než je žiaduce – dva roky pre čerstvé a mrazené výrobky a päť rokov pre spracované výrobky – a zabezpečí, aby spotrebitelia

[1] Ú. v. EÚ L 354, 28.12.2013, s. 1.
[2] Ú. v. EÚ C 184, 5.5.2022, s. 2.

dostávali presné informácie; keďže lepšie označovanie bude nástrojom boja proti nezákonnému, neohlásenému a neregulovanému rybolovu a prispeje k zabezpečeniu spravodlivej hospodárskej súťaže;

Úvod

1. pripomína, že spoločná organizácia trhov (SOT) je popri ochranných a finančných opatreniach neoddeliteľnou súčasťou spoločnej rybárskej politiky (SRP) a je nevyhnutná na dosiahnutie ich cieľov;

2. zdôrazňuje skutočnosť, že revízia nariadenia o spoločnej organizácii trhov z roku 2013 viedla k posunu od určitých typov intervencií k prístupu viac orientovanému na dlhodobý trh so zameraním na rozvoj a inovácie v sektore;

Profesijné organizácie

3. považuje organizácie výrobcov za základ sektora rybolovu a akvakultúry, ktorý podporuje každodenné riadenie SRP a umožňuje jej kolektívne vykonávanie na úrovni výrobcov;

4. zastáva názor, že organizácie výrobcov zohrávajú kľúčovú úlohu pri dosahovaní cieľov SRP, a preto ich treba ďalej podporovať; konštatuje, že je potrebné viac podporovať zakladanie, konsolidáciu a financovanie organizácií výrobcov v celej EÚ, najmä v členských štátoch, v ktorých zostala prvovýroba značne rozdrobená (akvakultúra, drobný rybolov); domnieva sa, že silná prítomnosť organizácií výrobcov je rozhodujúca pre zvýšenie prosperity pobrežných komunít a posilnenie postavenia rybárov v dodávateľskom reťazci;

5. konštatuje, že správne fungujúce organizácie výrobcov majú vo všeobecnosti úspešné opatrenia a činnosti, ale konštatuje, že stále chýbajú organizácie výrobcov, ktoré by organizovali najmä drobných rybárov a chovateľov akvakultúry; konštatuje, že v súčasnosti fungujúce organizácie výrobcov v oblasti akvakultúry sú mimoriadne úspešné vo svojich propagačných a komunikačných činnostiach;

6. domnieva sa, že v členských štátoch v súčasnosti existujú organizácie, ktoré vykonávajú úlohy a funkcie spadajúce do pôsobnosti organizácií výrobcov, ale tieto organizácie sa nemôžu kvalifikovať ako organizácie výrobcov podľa nariadenia o spoločnej organizácii trhov;

7. konštatuje, že kríza COVID-19 viedla k náhlemu zatvoreniu väčšiny odbytísk čerstvých potravinových produktov z vodných živočíchov, a preto je vhodné obnoviť možnosť využívať mechanizmy pomoci pri skladovaní a rozšíriť ich na organizácie výrobcov v oblasti akvakultúry;

Spoločné obchodné normy

8. pripomína, že mnohé marketingové normy zahrnuté do nariadenia o spoločnej organizácii trhov z roku 2013 pochádzajú z 80. a 90. rokov minulého storočia; konštatuje, že podľa hodnotenia Komisie boli tieto normy vo všeobecnosti relevantné a účinné a priniesli pridanú hodnotu;

9. poukazuje na to, že v hodnotení Komisie a v súvisiacich konzultáciách sa zistili možnosti zjednodušenia, zefektívnenia a modernizácie noriem; konštatuje, že sa zistila aj pomerne nízka úroveň monitorovania zo strany vnútroštátnych orgánov, pokiaľ ide o zabezpečenie dodržiavania noriem;

10. zdôrazňuje skutočnosť, že v hodnotení Komisie sa zistili nedostatky v existujúcom rámci, pokiaľ ide o jeho schopnosť dosiahnuť ciele nariadenia o spoločnej organizácii trhov;

Informácie pre spotrebiteľov

11. súhlasí s tým, že na to, aby spoločná organizácia trhov v plnej miere dosiahla svoje ciele, je potrebné prostredníctvom marketingových a vzdelávacích kampaní informovať spotrebiteľov o hodnote konzumácie produktov rybolovu a akvakultúry, o širokej škále dostupných druhov a o dôležitosti porozumenia informáciám na etiketách; domnieva sa, že spotrebitelia by mali dostávať jasné a komplexné informácie o výrobkoch predávaných na trhu EÚ a že tieto informácie by mali byť v súlade s rovnakými pravidlami bez ohľadu na pôvod výrobkov, aby sa spotrebitelia mohli rozhodovať na základe informácií;

12. tvrdí, že vysledovateľnosť a súvisiace opatrenia transparentnosti sú potrebné na zabezpečenie súladu s platnými pravidlami SRP; je presvedčený, že ak sa tieto opatrenia podporia vhodným systémom označovania, môžu zaručiť, že informácie poskytované spotrebiteľom budú dôveryhodné a spoľahlivé; zdôrazňuje, že takýto systém označovania je nevyhnutný na boj proti potravinovým podvodom vrátane nesprávneho označovania a proti nezákonnému, neohlásenému a neregulovanému rybolovu;

13. konštatuje, že Komisia v rámci svojich konzultácií dostala správy, ktoré naznačujú, že v niektorých členských štátoch neboli splnené požiadavky na povinné informovanie spotrebiteľov; konštatuje, že vykonávanie v celej EÚ sa považuje za nerovnomerné, čo je obzvlášť dôležité v niektorých segmentoch, ako sú napríklad predajcovia rýb a zariadenia spoločného stravovania; pripomína, že označovanie musí poskytovať presný opis produktov rybolovu a produktov, ktoré nie sú produktmi rybolovu, najmä pri uvádzaní náhradných produktov, pretože v mnohých prípadoch sa používajú obrázky, ktoré u spotrebiteľov vyvolávajú dojem, že určité produkty sú produktmi rybolovu, hoci to tak nie je;

Pravidlá hospodárskej súťaže

14. pripomína, že organizácie výrobcov môžu byť oslobodené od uplatňovania pravidiel hospodárskej súťaže na dosiahnutie svojich cieľov za určitých podmienok vrátane toho, že ich činnosti nevedú k rozdeleniu trhov, nevylučujú hospodársku súťaž a neodstraňujú hospodársku súťaž;

15. konštatuje, že táto výnimka je nevyhnutná na to, aby sa umožnili niektoré postupy používané organizáciami výrobcov, ako napríklad kontrola množstiev, ktoré členovia organizácie výrobcov uvádzajú na trh, s cieľom stabilizovať trhy a ceny, dodržiavať požiadavky na ochranu a zabrániť plytvaniu potravinami; konštatuje, že neuznané kolektívne orgány výrobcov (napr. družstvá, *cofradías*) nemôžu využívať výnimku podľa súčasných kritérií pre organizácie výrobcov;

Prieskum trhu

16. pripomína, že Európske stredisko pre monitorovanie trhu s produktmi rybolovu a akvakultúry (EUMOFA) poskytuje subjektom v sektore rybárstva informácie o trhu, ktoré im pomáhajú lepšie pochopiť trhové trendy; konštatuje, že špecializované webové sídlo a databáza sú na internete od apríla 2013 a sú plne funkčné od nadobudnutia účinnosti revidovanej spoločnej organizácie trhov, čo prináša výhody výskumným orgánom, zainteresovaným stranám a širokej verejnosti, pretože to zlepšuje prístup k informáciám o trhu a údajom;

17. konštatuje, že stredisko EUMOFA sa použilo na spustenie krízových opatrení na riešenie vplyvu pandémie COVID-19;

Závery

18. víta pokrok dosiahnutý pri vykonávaní pravidiel spoločnej organizácie trhov; zdôrazňuje potrebu ďalšieho úsilia pri zabezpečovaní náležitej informovanosti spotrebiteľov, zlepšovaní označovania, zvyšovaní transparentnosti trhu a zvyšovaní vysledovateľnosti produktov rybolovu a akvakultúry;

19. domnieva sa, že Komisia a členské štáty musia vynaložiť väčšie úsilie na dosiahnutie jednotnejšieho vykonávania nariadenia o spoločnej organizácii trhov; zastáva názor, že jednotnejšie vykonávanie by mohlo pomôcť zabezpečiť dôveru spotrebiteľov v potraviny z vodných živočíchov uvádzané na jednotný trh;

20. víta zámer Komisie predložiť návrh legislatívneho rámca pre udržateľné potravinové systémy s cieľom zvýšiť transparentnosť a poskytnúť spotrebiteľom viac informácií; zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť, aby to nevytváralo ďalšiu administratívnu záťaž a aby to bolo v súlade s podmienkou udržateľnosti stanovenou v právnych predpisoch EÚ;

21. víta výsledok rokovaní o revízii nariadenia o kontrole rybolovu, najmä pravidlá zamerané na posilnenie ustanovení o vysledovateľnosti všetkých produktov rybolovu a akvakultúry; zastáva názor, že tieto informácie o vysledovateľnosti budú pre európskych spotrebiteľov veľmi dôležité; vyzýva Komisiu, aby navrhla ďalšie opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa tieto informácie dostali ku konečným spotrebiteľom v jednoduchej a prístupnej forme;

22. domnieva sa, že členské štáty by mali viac využívať stredisko EUMOFA s cieľom ďalej skvalitňovať údaje zozbierané v rámci tohto nástroja; zastáva názor, že stredisko EUMOFA by sa mohlo viac využívať na analýzu trhu, najmä v prípade drastických zmien, ako napríklad počas krízy COVID-19, s cieľom aktivovať krízové nástroje a možnosti na stabilizáciu trhu;

23. je presvedčený, že zlepšenie vysledovateľnosti a transparentnosti v dodávateľskom reťazci v sektore potravín z vodných živočíchov je rozhodujúce pre boj proti nezákonnému, neohlásenému a neregulovanému rybolovu;

24. opakuje svoju požiadavku, aby sa kritériá na uznanie organizácií výrobcov upravili tak, aby lepšie vyhovovali rôznym organizáciám v členských štátoch, ktoré vykonávajú úlohy, ktoré vo veľkej miere patria do pôsobnosti organizácií výrobcov; v tejto

súvislosti zdôrazňuje organizácie ako *cofradías* a *prud'homies de pêche*;

°

° °

25. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii a vládam a parlamentom členských štátov.